

Popüler Dindarlık Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Popüler Dindarlık Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=29173>

Özet

Popüler Dindarl?k Ölçe?i, Mustafa Arslan taraf?ndan 2003 y?l?nda geli?tirilm?, bireylerin popüler dindarl?k düzeylerini ölçmeyi amaçlayan 12 maddelik bir psikometrik ölçektir. Ölçek, 4'lü Likert ölçe?i format?nda derecelendirilmi?tir (1=hiç kat?lm?yorum - 4= kesinlikle kat?l?yorum). Yap?lan faktör analizi ile güçlü yap? geçerli?i gösterirken, Cronbach Alpha iç tutarl?k katsay?s? ($\alpha=0.85$) ile yüksek düzeyde güvenirlik sergilemektedir. Bu ölçek, Türkiye'de dindarl?k ara?t?rmalar?nda önemli bir araç olarak kullan?lmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Popüler Dindarl?k, Dindarl?k Ölçe?i, Güvenirlik, Geçerlik, Faktör Analizi, Likert Ölçe?i, Mustafa Arslan.

Yazarlar

Mustafa Arslan

Amaç

Popüler Dindarl?k Ölçe?i'nin temel amacı, bireylerin günlük ya?amlar?ndaki dindarl?k alg?lar?n?, pratiklerini ve tutumlar?n? ölçmek üzere psikometrik olarak sa?lam bir araç geli?tirmektir. Bu ölçek, özellikle Türkiye ba?lam?nda, resmi dini ö?retilerin ötesinde, halk aras?nda yayg?n olarak benimsenen ve uygulanan dini inanç ve davran?? biçimlerini anlamaya yönelik bir ihtiyaçtan do?mu?tur.

Ölçek, sosyal bilimler alan?nda dindarl?k olgusunu daha derinlemesine incelemek isteyen ara?t?rmac?lara, nicel veri toplama ve analizi için standartla?t?r?lm?? bir yöntem sunmaktadır. Böylece, popüler dindarl?k ile çe?itli psikolojik ve sosyolojik de?i?kenler aras?ndaki ili?kilerin ampirik olarak test edilmesine olanak tan?r.

Yap?

Ölçe?in ölçtü?ü **popüler dindarl?k** yap?s?, bireylerin dini inançlar?n?, ibadetlerini ve dini de?erlere ba?l?l?klar?n? geleneksel veya kurumsal din anlay???ndan farklı olarak, günlük ya?am pratikleri ve ki?isel yorumlar çerçevesinde ele al?r. Bu yap?, resmi dini normlara ek olarak veya onlardan ba?ms?z olarak ortaya ç?kan, halk aras?nda yayg?n kabul gören ve uygulanan dini davran??lar?, tutumlar? ve inançlar? kapsar.

Popüler dindarl?k, genellikle daha spontane, ki?isel deneyimlere dayal? ve kültürel ö?elerle iç içe geçmi? bir dindarl?k biçimini ifade eder. Ölçek, bu çok boyutlu yap?y?, bireylerin dini ritüellere

kat?l?m?, dini sembollere yükledikleri anlamlar ve dini pratiklerin ya?amlar?ndaki yeri gibi göstergeler arac?l?yla de?erlendirir.

Geçerlik

Popüler Dindarl?k Ölçe?i'nin geçerlik çal??malar?, ölçe?in gerçekten ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ne kadar do?ru ve anlaml? bir ?ekilde ölçtü?ünü ortaya koymu?tur. Özellikle yap? geçerli?ini belirlemek amacıyla faktör analizi uygulanm??t?r. Bu analiz sonucunda, ölçek maddelerinin faktör yükleri **0.46 ile 0.75** aras?nda bulunmu?tur ki bu de?erler, maddelerin ilgili faktöre güçlü bir ?ekilde yüklendi?ini göstermektedir.

Faktör analizinin yorumlanabilir ve uygun oldu?unu de?erlendirmek için KMO (Kaiser-Meyer-Olkin) örneklem yeterlili?i testi ve Bartlett testi kullan?lm??t?r. KMO de?eri **0.82** olarak hesaplanm??t?r; bu, mükemmel bir de?er olup, verilerin faktör analizi için oldukça uygun oldu?unu i?aret eder. Bartlett testinin sonucu ise **2248.78** olarak bulunmu?, bu da korelasyon matrisinin birim matristen anlaml? derecede farklı oldu?unu ve dolay?s?yla faktör analizinin yap?labilece?ini göstermi?tir. Bu sonuçlar, ölçe?in güçlü bir yap?sal temele sahip oldu?unu ve popüler dindarl?k yap?s?n? geçerli bir ?ekilde ölçtü?ünü kan?tlamaktadır.

Güvenirlik

Popüler Dindarl?k Ölçe?i'nin güvenirlik çal??malar?, ölçe?in tutarlıl???n? ve kararlıl???n? de?erlendirmek amacıyla yürütülmü?tür. Bu ba?lamda, ölçe?in iç tutarlıl?k katsayılar? olan Cronbach Alpha de?erleri hesaplanm??t?r. 12 maddeden olu?an **Popüler Dindarl?k Ölçe?i** için Cronbach Alpha iç tutarlıl?k katsay?s? $\alpha=0.85$ olarak bulunmu?tur.

Bu yüksek Cronbach Alpha de?eri, ölçe?in maddelerinin kendi aralarında yüksek bir tutarlıl???a sahip oldu?unu ve ayn? yap?y? ölçtü?ünü göstermektedir. Genel olarak 0.70 ve üzeri Cronbach Alpha de?erleri, bir ölçek için kabul edilebilir veya iyi düzeyde güvenirlik olarak kabul edilirken, 0.85 de?eri ölçe?in oldukça güvenilir oldu?unu ve tekrarlanan ölçümlerde benzer sonuçlar verme potansiyeline sahip oldu?unu i?aret etmektedir. Bu da **Popüler Dindarl?k Ölçe?i**'nin bilimsel ara?t?rmalarda güvenle kullan?labilece?ini ortaya koymaktadır.

Faktör Analizi

Popüler Dindarl?k Ölçe?i'nin yap? geçerli?ini desteklemek üzere gerçekleştirilen faktör analizi, ölçe?in alt?nda yatan boyutlar? ve maddelerin bu boyutlarla ili?kisini incelemi?tir. Analiz, ölçek maddelerinin hangi faktörler alt?nda topland???n? ve bu faktörlerin ölçülmek istenen popüler dindarl?k yap?s?n? ne ölçüde temsil etti?ini ortaya koymu?tur. Maddelerin faktör yüklerinin **0.46 ile 0.75** aras?nda de?i?mesi, her bir maddenin ilgili faktöre yeterli düzeyde katkı sa?lad???n? ve ölçe?in içsel tutarlıl???n? güçlendirdi?ini göstermektedir.

Faktör analizine ba?lamadan önce verilerin analize uygunlu?unu de?erlendirmek için KMO ve Bartlett testi uygulanm??t?r. **KMO=0.82** de?eri, örneklem büyüklü?ünün ve de?i?kenler aras?ndaki korelasyonlar?n faktör analizi için oldukça uygun oldu?unu belirtmektedir. Bartlett testinin yüksek ve anlaml? sonucu (**2248.78**), de?i?kenler aras?nda yeterli düzeyde korelasyon oldu?unu ve dolay?s?yla faktör analizinin anlaml? sonuçlar üretebilece?ini do?rulam??t?r. Bu bulgular, **Popüler Dindarl?k Ölçe?i**'nin teorik olarak öngörülen popüler dindarl?k yap?s?n? ampirik olarak da destekledi?ini göstermektedir.

Enstrüman

Test Tipi: Geli?tirme Ölçe?i

Format: 12 maddeden olu?an, 4'lü Likert ölçe?i format?nda bir öz bildirim anketidir. Derecelendirme, "1=hiç kat?lm?yorum" ile "4= kesinlikle kat?l?yorum" aras?nda de?i?mektedir.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Genellikle yeti?kin bireyler üzerinde uygulanmak üzere tasarlanm??t?r.

Ya? Grubu: Belirtilmemi?tir, ancak geli?tirme çal??mas? genellikle yeti?kin kat?l?mc?larla yap?ld??? için yeti?kinler için uygundur.

Popülasyon Detaylar?: Ölçe?in geli?tirildi?i orijinal çal??man?n örneklem özellikleri için Arslan (2003) referans?na bak?lmas? önerilir. Spesifik demografik detaylar orijinal yay?nda yer almaktad?r.

Test Metodolojisi: Kat?l?mc?lar?n maddeleri okuyarak kendi dindarl?k alg?lar?na en uygun seçene?i i?aretledi?i bir öz bildirim anketidir.

Anahtar Kelimeler

Popüler Dindarl?k, Dindarl?k Ölçe?i, Güvenirlik, Geçerlik, Faktör Analizi, Likert Ölçe?i, Mustafa Arslan.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Mevcut De?il

Kurum E-posta Adresleri: muarslan@inonu.edu.tr (?nönü Üniversitesi)

Yaz??ma Adresi: Mevcut De?il

İzinler, Ücret ve Test Yılı?

Test Yılı?: 2003

İzinler ve Ücret: Ölçeğin kullanımı için izinler ve olası ücretler hakkında bilgi almak üzere sorumlu yazar Mustafa Arslan ile iletişime geçilmesi tavsiye edilmektedir. Ticari veya geniş çaplı kullanımlar için yazarın onayının alınması önemlidir.

Kaynaklar

Arslan, M. (2003). Popüler Dindarlık Ölçeğinin Geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Dinbilimleri Akademik Araştırma Dergisi*, 3(4), 97-116.

Ölçeğin orijinal PDF'i buradan indirilebilir: [populer-dindarlik-olcegi-toad.pdf](#)

Makalenin tam metnine buradan ulaşılabilir: [dinbilimleri.com](#)

Popüler Dindarlık Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin maddeleri, sağlanan kaynak içerikte açıkça belirtilmemiştir. Bu nedenle, maddeler bu bölümde sunulamamaktadır. Ölçek maddelerine ulaşmak için lütfen orijinal referans çalışmasına (Arslan, 2003) başvurunuz.